

saa ikke stor, og da vi have Erfaring for, at dette i saa stærkt Grad er blevet misbrugt, saa er jeg paa det bestemteste med til at sætte er stor Stranke for dette Forhold. Der blev ganske vist i Gaar gjort opmærksom paa, at denne Bestemmelse kunde misbruges, idet man kunde baade fra Statsseminariernes og de private Seminariers Side — det kan ske begge Steder — lade en Elev gaa til henimod Slutningen af det sidste Aar, altsaa en halvtredje Aar, og saa jage ham bort. Ja, det kan tænkes; men det er i højeste Grad usandsynligt. Tidligere havde Seminarierne en saadan Ret, men de brugte den ikke. Det var meget sjældent, at en Elev maatte opgive at gaa til Eksamen i det 3dje Aar. I alt Fald lod man det ikke komme dertil, med mindre der først var givet dem en Advarsel om, at det ikke kunde gaa. Noget andet er det, dersom en Elev gjorde sig skyldig i noget umoralsk eller forbrøderisk Forhold, saa kommer han jo i samme Stilling som Folk i andre Forhold. Nej, jeg er overbevist om, at baade Stats- og Privatseminarierne ville, ogsaa af Hensyn til Fordelingen af Understøttelsen, søge at indstille saa mange som muligt til Dimission og gaa den modsatte Vej af den, der blev nævnt af det ærede Medlem, der talte som Ordfører for Mindretallet. Derimod kunde jeg tænke mig, at man til 3dje Behandling kunde stille et Endringsforslag, der kunde mildne Forholdet mellem en enkelt Elev og en Seminarielærer, hvis det skulde blive rent utaaleligt, idet man sagde, at naar der ikke forelaa noget forbrøderisk eller umoralsk Forhold, men blot et saadant Forhold, at Undervisningen ikke kunde gøre Gavn, saa gav man vedkommende Elev, naar han ellers havde den Dygtighed, der forlanges i vedkommende Klasse, Lov til at gaa fra det ene Statsseminarium til det andet eller til et Friseminarium; saa vilde den Ulempe, som den ærede Ordfører i Gaar omtalte, være bortfalden. Det har undret mig lidt i Gaar at høre den ærede Ordfører for Mindretallet (M. F. Jensen). Han stod jo paa det bestemteste og staar endnu, derom er jeg overbevist, paa det Standpunkt, at dersom han ikke kan saa Loven forandret i det Stykke over for Privatisterne, betyder Loven ikke noget for ham. Han undlod imidlertid i Gaar at tale mere om det Punkt, men talte derimod desto mere om det Punkt, der stiller Flertallet og Mindretallet ad med Hensyn til Forslaget Nr. 21, og det kan jeg paa en vis Maade forstaa, thi det Mindretal, for hvilket han var Ordfører, kan dog vistnok efter en almindelig Beregning ikke vente at

sigge de som saa: Lad os se at saa Loven ødelagt ved at stemme for noget, som vil lægge Loven betydelige Hindringer i Vejen. Det er det, man har gjort ved at gaa sammen med det øvrige Mindretal, som har stillet Forslaget Nr. 21; thi efter de Udtalelser, der ere faldne i det andet Ting og paa andre Steder, ved man, at det er et af de Punkter, som Landstinget bestemt holder paa, og kan Landstinget ikke saa sat sin Mening igennem paa det Punkt, saa er Loven ødelagt. Ved at laste sin Stemme over paa Forslaget Nr. 21 og derved bidrage til at saa indført den saakaldte Eksamenkommission i Stedet for en Censurkommission kunne de mulig opnaa at saa Sagen forhindret. Forslaget under Nr. 17 fravaader jeg at stemme for, da det er min Overbevisning, at derved vil et af de største Goder, som Loven kan skabe over for Udviklingen af vore Seminarieelever, falde bort. Jeg kommer saa til Endringsforslaget Nr. 21, hvor der strides om, hvor vidt vi skulle blive staaende ved den saakaldte Censurkommission eller følge Mindretallet og gaa over til en Eksamenkommission. Hvorledes er Forholdet nu? Det er saaledes, at enhver Elev, han være fra et Statsseminarium eller fra et Friseminarium eller være privat uddannet, maa indstille sig for en fælles Eksamenkommission, medens under den tidligere Ordning Læreren baade eksaminerede og i Forening med en eller to andre censurerede. Dette sidste Forhold var paa det Tidspunkt, da Forandringen skete, aldeles ikke Genstand for saadanne Angreb som her i disse Dage. Nej, hvad man den Gang raabte paa, og hvorfor man vilde have en ny Ordning, var, at man sagde, at det var et alt for ulige Forhold, der fremkom for de private Seminariers Elever og de privat uddannede, naar de skulle indstille sig for et Statsseminarium, hvor de skulde eksamineres af Lærere, der mulig i Forvejen kunde have noget imod de privat uddannede Elever. Der skulde være Lighed, sagde man, og derfor lod man alle møde for en fælles Eksamenkommission. Her gaar man nu baade for de private og Statsseminariernes Vedkommende over til den Stilling, som vi havde før Loven af 1867 med Hensyn til Censureringen og med Hensyn til Examinationen, men ikke med Hensyn til Censurkomiteens Sammensætning. Nu har man sagt, at det vil klæde Seminarierne i Uniform, at derigennem ville de blive ensartede. Men under den Ordning, vi havde fra 1856 til 1867, vare Seminarierne dog ikke i Uniform. Det var saa langt fra Tilfældet, at man kunde paavise Forskel mellem Eleverne